

Sosnowiec, dnia 12 września 2016 r.

**Synteza recenzji opracowanych przez Ekspertów
dokonujących oceny JST w VI edycji Ogólnopolskiego
Programu Certyfikacji Gmin, Powiatów
i Samorządnych Województw
„Samorządowy Lider Edukacji” (2016)**

Gmina Górnó

Niniejszy dokument został przygotowany w oparciu o wnioski z postępowania ewaluacyjnego przeprowadzonego w VI edycji Ogólnopolskiego Programu Certyfikacyjnego dla Gmin, Powiatów i Samorządnych Województw „Samorządowy Lider Edukacji” i zawiera szczegółowe uzasadnienie decyzji Komisji Certyfikacyjnej. Dokument ten potwierdza, że w opinii recenzentów zasiadających w komisji certyfikacyjnej Gmina Górnó spełnia większość z następujących kryteriów oceny:

1) w sposób szczególny dba o rozwój szkolnictwa na swoim terenie;

2) uznaje, że rozwój szkolnictwa, edukacji i nauki to świadectwo nowoczesności i wysokich ambicji jednostki samorządu terytorialnego i przekonanie to stara się wcielać w życie;

3) wyróżnia się pod względem inwestycji w oświatę i jej infrastrukturę;

4) w sposób szczególny wspiera rozwój kultury lokalnej, a w szczególności wspiera twórczość kulturalną dzieci i młodzieży;

5) jest organem prowadzącym szkół i placówek oświatowych o szczególnych, znaczących osiągnięciach dydaktycznych, organizatorskich, kulturalnych lub sportowych;

6) jest organem prowadzącym szkół i placówek oświatowych realizujących oryginalne i interesujące programy kształcenia;

7) wspiera innowacje edukacyjne;

8) realizuje samodzielnie lub we współpracy z partnerami społecznymi ciekawe projekty edukacyjne, naukowe lub kulturalne adresowane do młodzieży, studentów, nauczycieli itp.;

9) posiada szczególne osiągnięcia w zakresie wspierania rozwoju naukowego, sportowego i kulturalnego młodzieży;

10) propaguje „dobre praktyki” w dziedzinie nauki, edukacji, zarządzania oświatą i kultury.

Zgodnie z par. 17-18 Regulaminu Programu Certyfikacyjnego dla Gmin, Powiatów i Samorządnych Województw „Samorządowy Lider Edukacji” oceny Gminy Górnó dokonano na podstawie:

1) analizy danych zawartych w raporcie samooceny wypełnionym przez JST i załączonym do dokumentów aplikacyjnych;

2) analizy sprawozdań Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej odnoszących się do wyników nauczania w szkołach, dla których Gmina jest organem prowadzącym;

3) dokumentów strategicznych JST i innych opracowań odnoszących się do polityki oświatowej samorządu oraz stosowanych przez JST modeli i metod zarządzania publicznego;

4) analizy aktów prawa miejscowego oraz aktów prawa wewnętrznego, w tym statutów i regulaminów jednostek organizacyjnych realizujących zadania oświatowe;

5) analizy sprawozdań z realizacji zadań oświatowych;

6) analizy informacji pozyskanych w toku certyfikacji z instytucji nadzoru i kontroli;

7) analizy danych statystycznych odnoszących się m.in. do sytuacji demograficznej JST i sytuacji na lokalnym/regionalnym rynku pracy;

8) analizy informacji pozyskanych od środowisk lokalnych, w tym interesariuszy zewnętrznych szkół i placówek oświatowych;

9) analizy przekazów medialnych;

10) analizy innych informacji publicznych na temat działań Gminy w sferze oświatowej.

Gmina Górno znajduje się w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim (w latach 1975-1998 gmina położona była w województwie tarnowskim). Zamieszkuje ją łącznie ponad 14 tys. osób. W skład Gminy Górno wchodzi trzynaście sołectw: Bęczków, Cedzyna, Górno, Górno-Parcele, Krajno Drugie, Krajno Pierwsze, Krajno-Parcele, Krajno-Zagórze, Leszczyny, Podmachocice, Radlin, Skorzeszyce oraz Wola Jachowa. Podmiot reprezentuje kategorię certyfikacyjną „gmina do 20 tys. mieszkańców” i jest organem prowadzącym dla dwóch zespołów szkolno-przedszkolnych, dwóch szkół podstawowych oraz dwóch zespołów szkół. W ramach Programu „Samorządowy Lider Edukacji” JST uzyskuje certyfikat po raz piąty - laur SLE otrzymała w 2012, 2013

(Certyfikat Primus), 2014 (Wyróżnienie Primus) i w 2015 roku. Wójtem Gminy Górno jest Przemysław Łysak.

Gmina Górno należy do grona samorządów, które w dotychczasowych edycjach Programu „Samorządowy Lider Edukacji” były oceniane najwyżej w Polsce i uznawane za najbardziej innowacyjne, nowatorskie i profesjonalne w dziedzinie lokalnej polityki oświatowej. Na identyczną ocenę ewaluowana jednostka zasługuje także w roku bieżącym. Górno to gmina ze wszech miar nowoczesna, progresywna, twórcza, śmiało realizująca autorskie, niebanalne, przynoszące realne korzyści pomysły oświatowe. W opinii Recenzentów Gmina Górno ponownie zasłużyła na laur „Samorządowego Lidera Edukacji” w związku z licznymi nowymi działaniami, jakie podjęła w sferze oświatowej w okresie recertyfikacji, ale także z uwagi na ciągłość, spójność, trwałość, transparentność oraz otwartość realizowanej polityki oświatowej, która z roku na rok ulega stałej profesjonalizacji. Bez wątplenia potrzeby edukacyjne interesariuszy wewnętrznych JST są rozpatrywane z dużą troską oraz są w miarę możliwości organizacyjnych i budżetowych szybko zaspokajane, nierzadko z wykorzystaniem innowacyjnych, unikatowych w skali kraju rozwiązań. Gmina Górno jest przykładem jednostki samorządu terytorialnego, która postrzega edukację w sposób systemowy - jako priorytetowy element wpływający na szybki progres JST,. Ponadto warto wspomnieć, że w procesie nadzoru administracyjnego i organizacyjnego nad placówkami oświatowymi ze strony magistratu Recenzenci dostrzegają elementy strategii zarządzania jakością (TQM), zarządzania przez cele (MBO) oraz zarządzania zasobami ludzkimi (HR). Pozwala to na holistyczne postrzeganie edukacji w odniesieniu do innych obszarów aktywności JST i racjonalne stosowanie wybranych narzędzi, metod i technik tzw. nowego zarządzania publicznego, tak aby osiągać zakładane cele, krótko, średnio i długofalowe, przy racjonalnym

wykorzystywaniu posiadanych zasobów, także finansowych. W tym miejscu warto podkreślić, że Gmina Górnó potrafi jasno i precyzyjnie określić priorytety, jakie mają być zrealizowane w obszarze edukacji w przeciągu jednego roku, co więcej – są one racjonalne, mierzalne oraz możliwe do pełnego wykonania. Wśród nich (zaplanowanych do realizacji w 2016 roku) znalazło się zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia dzieci i młodzieży poprzez szereg inicjatyw organizacyjnych i naukowo-dydaktycznych, w tym nawiązanie współpracy z ośrodkami akademickimi w celu przeprowadzania ćwiczeń w laboratoriach z wykorzystaniem najnowszych technologii, pomoc organizacyjno-finansowa w podnoszeniu kwalifikacji językowych kadry pedagogicznej czy poszerzanie portfolio zajęć pozalekcyjnych wraz z organizacją pracy kół przedmiotowych. Ponadto JST zamierza systemowo wyrównywać szanse edukacyjne uczniów poprzez dążenie do likwidacji barier architektonicznych w szkołach oraz umożliwienie podnoszenia kwalifikacji nauczycieli wychowania przedszkolnego, którzy docelowo mają realizować szerszy i ciekawszy wachlarz zajęć dla najmłodszych mieszkańców Gminy Górnó. Trzecim priorytetem krótkookresowym, na który zwraca uwagę Komisja, jest istotne wzmocnienie wychowawczej i środowiskowej roli placówek oświatowych. Będzie się to wiązało z podjęciem intensywniejszej współpracy z rodzicami uczniów, organizacjami pozarządowymi oraz innymi organami (np. policją, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną itp.). Zadekretowane cele są zgodne z uwarunkowaniami i potrzebami lokalnymi, wpisują się w konsekwentnie realizowaną od lat strategię gminnej oświaty oraz wykazują koherencję z celami strategicznymi województwa świętokrzyskiego (dokonując oceny polityki oświatowej Gminy Górnó Recenzenci zestawili jej założenia i instrumenty m.in. z zapisami „Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020”).

W odniesieniu do Gminy Górno warto wskazać te działania, które z pozytywnym skutkiem udało się osiągnąć w okresie recertyfikacji. Certyfikowany podmiot m.in. wykazuje znakomitą skuteczność w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych na cele oświatowe. To wymierny dowód na wysokie umiejętności i kompetencje pracowników administracyjnych i kadry zarządzającej placówkami oświatowymi oraz Urzędu Gminy, pozwalające na tworzenie i realizację przedsięwzięć edukacyjnych o wysokim poziomie innowacyjności, użyteczności społecznej (aplikacyjności) i zgodności z uwarunkowaniami społecznymi (nie tylko na szczeblu lokalnym). Przykładem takich działań jest otrzymanie przez Gminę Górno dofinansowania (w kwocie ponad 88 tys. euro) na realizację projektu pn. „Twórczy Nauczyciel – Twórczy Uczeń – w poszukiwaniu nowych rozwiązań w edukacji”, który ma na celu zapoznanie się kadry zarządzającej gminnymi szkołami z systemem oświatowym i procesem kształcenia w wybranych szkołach w Anglii, we Włoszech oraz w Hiszpanii. Projekt ten, umożliwiający transfer wiedzy i benchmarking w obszarze zarządzania szkolnictwem, może stanowić wzór do naśladowania dla innych polskich samorządów. Poza tym władze Gminy Górno gościły w 2015 roku delegację z Instytutu Modernizacji Edukacji Ukrainy, która zapoznawała się ze polskim systemem edukacji na szczeblu samorządowym. Co bardzo ważne, funkcjonowanie placówek oświatowych certyfikowanego podmiotu zostały zaprezentowane jako wzorcowe. Komisja w pełni podziela entuzjazm Gminy Górno, ponieważ jest ona od lat przykładem na rzetelne wykonywanie obowiązków w obszarze zarządzania edukacją, co potwierdzają m.in. zdobyte do tej pory certyfikaty „Samorządowego Lidera Edukacji”, wyniki nauczania w gminie czy sukcesy uczniów i nauczycieli, dla których JST jest organem prowadzącym.

Podnoszenie jakości nauczania, poprzez uzyskiwanie coraz to lepszych rezultatów w sferze naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej są widocznym rezultatem działań Gminy Górno, także w okresie recertyfikacji. Władzom JST przyświeca cel kształcenia przez całe życie, które uosabia się w zdaniu „Człowiek, ale świadomy i wykształcony, to najlepsza inwestycja”. Na szczególną pochwałę zasługuje fakt, że certyfikowany podmiot - jako jedyny w województwie świętokrzyskim - zapewnił miejsca i dostęp do edukacji przedszkolnej wszystkim 4, 5, 6-latkom (poza tym ponad 70 proc. dzieci 3-letnich korzysta z nauczania przedszkolnego). Ponadto Gmina Górno pozostawia uczniom, nauczycielom i rodzicom wybór, w jaki sposób osiągać zakładane cele oświatowe (interesariusze sami decydują co jest dla nich najistotniejsze: wyniki egzaminów zewnętrznych, szeroki wachlarz zajęć dodatkowych, kładzenie nacisku na budowanie maksymalnie przyjaznej atmosfery w szkole), co jednoznacznie wskazuje na ich podmiotowe traktowanie w procesie kształcenia. Umożliwia także nauczycielom i uczniom realizację autorskich programów kształcenia oraz korzystanie z nowoczesnych form i narzędzi edukacyjnych (np. klocki Friedricha Froebela czy tutoring) oraz wzmacnianie przekazu wiedzewego w ramach dodatkowych zajęć z języka polskiego i matematyki, finansowanych ze środków własnych gminy (tzw. godziny wójtowe). Wskazane (i inne) działania świadczą o dużej dbałości władz Górna o zapewnianie wysokiej jakości kształcenia w różnych formach i aspektach, co jest niewątpliwie „wartością dodaną” w ogólnej ocenie zarządzania oświatą.

Komisja szczegółowo zapoznała się z informacjami Gminy Górno dotyczącymi zapewniania maksymalnego poczucia bezpieczeństwa w trakcie kształcenia (czas przebywania dzieci i młodzieży w szkole) oraz w czasie przemieszczania się do i ze szkoły, wraz z wykazem działań mających na celu podnoszenie świadomości bezpieczeństwa w otoczeniu

uczniów. Inicjatywy wskazane przez JST mają nie tylko charakter cykliczny, ale są autentycznie przemyślane i doskonale wkomponowane nie tylko w proces kształcenia objęty podstawą programową, ale także w obszar edukacji pozaszkolnej. Dowodem na to są działania podejmowane w szkołach, które polegają na stosowaniu procedur związanych z bezpieczeństwem (każdy budynek oświatowy jest zabezpieczony ogrodzeniem, boiska szkolne oraz wejścia do większości budynków są monitorowane przy pomocy kamer. Drzwi wejściowe są nadzorowane przez pracowników). W ramach cyklu szkoleniowego „Bezpieczna droga do szkoły” dzieci poznają zasady bezpiecznego poruszania się po drogach, a w ramach cyklu szkoleń i warsztatów z policjantami oraz po przygotowaniu merytorycznym mają możliwość zdawania egzaminu na kartę rowerową. Warto także zaznaczyć, że Zespół Szkół w Krajnie, jako pierwszy w gminie Górno oraz drugi w województwie świętokrzyskim, otrzymał „Certyfikat Bezpieczeństwa” w efekcie realizacji programu prewencyjno-profilaktycznego „Raz, Dwa, Trzy – Bądź Bezpieczny i Ty”, pod patronatem Wojewody Świętokrzyskiego, Kuratora Oświaty w Kielcach oraz Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach (w ramach przedsięwzięcia dzieci i młodzież zapoznały się z największymi zagrożeniami występującymi na drodze, w szkole, w domu, a także w trakcie prac polowych oraz w miejscach publicznych. Utrwaliły także wiedzę i umiejętności odnośnie do właściwych zachowań zapobiegających nieszczęśliwym wypadkom). Ponadto młodzież chętnie angażuje się w realne działania na rzecz lokalnego bezpieczeństwa poprzez angaż w Młodzieżowych Drużynach Pożarniczych Dziewcząt i Chłopców przy jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych. Komisja z uznaniem odnosi się do osiągniętych efektów, które jednoznacznie wskazują na bardzo dobre wypełnianie zobowiązań wynikających tak z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, jak i celów strategii lokalnej.

Warto podkreślić skuteczny gminy w obszarze działań związanych z edukacją lokalną oraz budowaniem poczucia silnej tożsamości z gminą i regionem poprzez wychowanie patriotyczne oraz zachęcanie młodych ludzi do lokalnej aktywności. Przejawia się to w kilku aspektach. Pierwszym z nich jest szerokie, atrakcyjne przedmiotowo i niezwykle wartościowe portfolio zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez jednostki samorządowe Gminy Górno, takie jak Gminny Ośrodek Kultury czy Gminną Bibliotekę Publiczną. Ta ostaną realizuje m.in. wysoko oceniany przez Komisję program „Świątokrzyskie inspiracje wczoraj i dziś-lokalne tradycje literackie i rękodzielnicze w gminie Górno”, w ramach którego uczniowie mają możliwość uczestnictwa w spotkaniach z lokalnymi osobistościami kultury i nauki. Na terenie certyfikowanego podmiotu działają lokalne zespoły regionalne, jak np. dziecięcy ludowy zespół śpiewaczy „Górne Nutki” z Górna oraz organizowane są przeglądy najmłodszej twórczości, m.in. w ramach Festiwalu Piosenki Przedszkolnej w Cedzynie, Piosenki Turystycznej w Cedzynie czy „Mądrego Dzieciaka” w Skorzeszycach. Ponadto uczniowie chętnie i aktywnie uczestniczą w uroczystościach patriotycznych czy okolicznościowych apelach z okazji świąt narodowych czy regionalnych. Na szczególną pochwałę zasługuje udział młodych mieszkańców Gminy Górno w Narodowym Dniu Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”, finale Gminnego Konkursu Wiedzy o Polsce „Polska – Moja Ojczyzna” czy przedstawieniu pt. „Uroda cieszy tylko oczy, dobroć jest wartością trwałą” z okazji Roku Henryka Sienkiewicza. Wskazane inicjatywy są świadectwem spójności realizowanej podstawy programowej z koniecznością utrwalenia w świadomości dzieci i młodzieży przywiązania do „Małej Ojczyzny” od najmłodszych lat.

Doskonałym przykładem na efektywność realizowanej polityki oświatowej w Gminie Górno są odnotowane sukcesy szkół oraz uczniów

w okresie recertyfikacji, zarówno w obrębie wyników egzaminów zewnętrznych, jak i na polu naukowym. W ramach egzaminów zewnętrznych, które miały miejsce w 2015 roku Szkoła Podstawowa w Leszczynach osiągnęła najlepszy wynik w powiecie z przedmiotów matematyka i język polski, natomiast Gmina Górno całościowo zajęła II miejsce w powiecie kieleckim. W obecnym roku placówki oświatowe w JST także mogą pochwalić się licznymi i znaczącymi osiągnięciami: uczniowie Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Cedzynie zostali laureatami Ogólnopolskiego Konkursu Matematycznego, a także Ogólnopolskiego Konkursu Nauk Przyrodniczych „Świetlik”. Podopieczni Gimnazjum im. rtm. Witolda Pileckiego w Górnicy zdobyli laury XII Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Fizyki, XII Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Matematyki, XIII Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka Niemieckiego oraz XIII Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Historii. Poza tym uczeń Zespołu Szkół w Bęczkowie został finalistą konkursu humanistycznego i laureatem konkursu matematycznego.

Podobnie jak we wcześniejszych edycjach Ogólnopolskiego Programu Certyfikacyjnego „Samorządowy Lider Edukacji”, także i w tym roku Gmina Górno zaprezentowała szeroki wachlarz prac związanych z permanentnym podnoszeniem stanu posiadanej infrastruktury edukacyjnej (bazy materialnej). Najważniejszym efektem ostatnich prac było oddanie w ubiegłym roku budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Górnicy (koszt inwestycji wyniósł 1 mln zł). W okresie tegorocznych wakacji realizowane są bieżące remonty (m.in. w Szkole Podstawowej w Skorzeszycach i Zespole Szkół w Woli Jachowej, koszt zadania wyceniono na 160 tys. zł). Certyfikowany podmiot wykonał także remont kuchni i stołówki szkolnej w Zespole Szkół w Bęczkowie z możliwością cateringu (koszt 700 tys. zł). Dodatkowo Zespół Szkół w Woli Jachowej wzbogacił

się o zewnętrzny i wewnętrzny monitoring za kwotę 30 tys. zł. Gmina Górno planuje także termomodernizację dwóch placówek oświatowych: Szkoły Podstawowej w Skorzeszycach i Zespołu Szkół Bęczkowie. W najbliższym czasie ruszy również budowa hali sportowej (obecnie trwa kompletowanie projektu inwestycji z wymaganym pozwoleniem na budowę).

Recenzenci podkreślają osobiste zasługi Wójta Przemysława Łysaka w działania oświatowe. Co bardzo istotne, zostały one docenione przez interesariuszy zewnętrznych, m.in. nagrodą „Laur Michała Anioła”, wręczoną w 2015 roku przez Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach w uznaniu za aktywne wspieranie nauczycieli w doskonaleniu zawodowym (z grona włodarzy 102 gmin województwa świętokrzyskiego przedmiotowy laur otrzymało tylko sześciu - w tym Pan Przemysław Łysak). Ponadto Pan Wójt w 2015 roku wygłosił prelekcję w trakcie konferencji pn. „Czy świętokrzyskie może być kreatywną doliną”, zorganizowanej w Kieleckim Parku Technologicznym przez Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli (Oprócz Gminy Górno zaproszenie otrzymała jeszcze tylko jedna gmina w województwie świętokrzyskim). Poprzez prowadzenie racjonalnej polityki oświatowej Wójt jest w stanie z gminnego budżetu dodatkowo wygospodarować środki na zajęcia ponadprogramowe (tzw. godziny wójtowe) oraz na organizację letniego wypoczynku dla dzieci z rodzin ubogich, dysfunkcyjnych, patologicznych - w ramach budżetu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wspiera także finansowo najlepszych uczniów i nauczycieli, fundując specjalne nagrody oraz wręczając je osobiście w obecności grona pedagogicznego i uczniowskiego. Warto podkreślić, że Gmina pod kierownictwem Pana Wójta, na realizację projektów edukacyjnych przez uczniów pozyskała w

ostatnich sześciu latach prawie 4 mln zł, co bezpośrednio przekłada się na wysokie wyniki w nauce.

Polityka oświatowa Gminy Górno zasługuje na najwyższe uznanie jako polityka nowoczesna, progresywna, twórcza, realizowana w sposób systemowy, konsekwentny i ukierunkowany na trwałe rezultaty. Gmina aktywnie współpracuje z otoczeniem (także akademickim), podejmując wraz z nim ciekawe inicjatywy, tak w zakresie dydaktyki, jak i projektów społecznych, kulturalnych czy popularnonaukowych adresowanych do społeczności lokalnej. Górno jako podmiot i kreator polityki edukacyjnej posiada liczne osiągnięcia, zwłaszcza w sferze organizacyjnej, a wprowadzane w JST rozwiązania cechuje wysoki poziom innowacyjności. Samorząd stale rozwija swoją aktywność w zakresie edukacji praktycznej uczniów i zapewniania wysokiej jakości kształcenia – rozwiązania i projekty wysoko ocenione w poprzednich edycjach Programu „Samorządowy Lider Edukacji” są nie tylko kontynuowane, ale i uzupełniane o nowe, autorskie propozycje, wzmacniające potencjał Gminy Górno. Wszystko to w pełni uzasadnia przyznanie ewaluowanej jednostce certyfikatu „Samorządowy Lider Edukacji” na kolejny rok oraz wyróżnienie jej wysoką liczbą punktów rankingowych.

Dokument, na podstawie recenzji przygotowanych przez Członków Komisji Certyfikacyjnej, sporządził mgr Przemysław Ruta, Sekretarz Programu „Samorządowy Lider Edukacji”. Niniejszy materiał opracowano w celu wykorzystania go w komunikacji marketingowej jednostki samorządu terytorialnego, w związku z przyznaniem Certyfikatu „Samorządowy Lider Edukacji”. Materiał może być publikowany m.in. w celu promocji JST, jak również szkół i placówek oświatowych, dla których JST jest organem prowadzącym. Materiał może być również wykorzystywany we wszystkich działaniach JST ukierunkowanych na podnoszenie jakości lokalnej polityki edukacyjnej jako opis „dobrych praktyk” i rekomendacji sformułowanych przez członków Komisji Certyfikacyjnej.